

طقاس ت :نیرخأتم لوق

تسا ریخت ای طوقس نیضراعتم رد هدعاق ؟تسیچ نیضراعتم رد لصاا لثم

مورم [1]تسا طوقس نیضراعتم رد لصا هک دنیوگب ةب طاق دنتساوخ هئاك، نییلوصا نیرخأتم دندش طقاست هب لئاق رّفظم مورم و هیافک بحاص ،خیش

،دوب نارگید فرح رد هک اریتاماهبا و دنداد طسب یلیخ ار طقاست نیا ،هقفلا لوصا رد رّفظم مورم اریاهزیچ هقفلا لوصا ینعی ؛تسا هتشادیبوخیلیخ **مزاول** ناشیا طسب اّاقافتا و دندرک حرطم ار ناشیا تاشیامرف و مینک هعجارم مه هقف لوصا هب هک تسا مزال هک هدرک رتخضاو انبم نیا زا [2]مینک ثحب

هیوناث هدعاق ماقم رد ،دنتفریذپ ضراعتم لیلد رد ار طقاست هک نییلوصا زا نیقّقحم همه اّدعب ار ،تسا طقاست ریغ ؛تسین هیلوا هدعاق قبط ،هیوناث هدعاق هک میراد مّلسم لیلد هک دنیوگیم ،تسا یدعب هلاسم ،... ای تسا فقوت ای تسا ریخت الاح ،دندراد لوبق همه

هیلوا هدعاق ینیبزاب موزل

هک دینیبیم دعب ؛تسا طقاست لصا هک دندش لئاق ،دندراد اج ام رس یالاب هئاآ همه هک یناگرزب میروخیم رب لکشم هب ارّرکم و دراد لکشم یلیخ ،لصا نیا

رورغ و تینانا ؛یملع قیقحت

و یمهفن باب زا هن و بّصعت و تینانا باب زا هن هک دشاب یاهنوگهبا اه تشگربوتفر نیا رگا نانیمطا هب تیناهن رد اهتشگربوتفر نیا اب و دشاب ناگرزب فرح هب نداد لد باب زا هکلب ،لهج روح نیا ،تسا یزیچ کی شدوخ ،دسرب نانیمطا نیا هب یتقو .دراد لکشم انبم نیا هک دسرب دیوگیم وا ،دنیوگب یزیچ مه نیمز هرک لک رگا ینعی ،تسا مهم یلیخ صخش دوخ یارب اه نانیمطا دندنکیم هابتشا هئاآ اما ممهفیم یزیچ نم میوگب مهاوخیمن و مرادن بّصعت نم

درد هب یلیخ اهاج روح نیا یارب اما ،دناهاس اهلاثم هک نیا اب اه تقو یخرب .مدزیم لاثم اّلبق لبون هزیاج کیزیف و یضایر ،یرطن مولع رد هک یسک دنتسه یزورما مولع لها هک یدارفا زا .دروخیم هک تسا یسک ناشیا ،تسا هدوب روط نیا یباسح رتکد هک دناهیدنش همه ؟دیراد غارس ،دشاب هدرب دندراد لوبق ار ناشیا دنوریم هاگشناد و دنداوخیم سرد هک یناسک .تسا هدرک هولج اهیناریا نایم رد هک ییامش ای ،تسا هتسشن ییاتسور رد یسک .تسا دنمشناد هک تسا یمداّ ناشیا دنیوگیم و دراد نیشام اب ،دیسانشیم امش و تسه یناریا هک ییاقآ نیا دینیبیم ،دیتسه لحم نیا لها ناشیا هک نیا رد امش .موریم ینالف لزnm هب نم دیوگیم و دوشیم یتبحص ناشیا اب .دیآیم و رکف شوخ ناشیا هک دیرادن یکش نارگید و امش .دیرادن یکش ،تسا مغبان و تسین یداع ناسنا امش بخ .میورب دیز هئاخ هب مهاوخیم نم دیوگیم امش هب .دردان شحاف یاطخ ؛تسا اّاطخلا لیلق ،هچوک نیا رد هک دینادیم ،دیهتفر ار اههچوک نیا راب اهدص و دیاهدرك یگدنز لحم نیا رد لاس اهه دنگیم فقوت ،هدرب هزیاج همه نیا هک ییاقآ نیا .دیرادن نآ رد یکش ،تسا هچوک نیموس دیز ی هئاخ

مچنپ هچوک هب اهابتشا دورب موس هچوک هب هکني اچ هب دنکيم تکرح يتقو. دنخيم ياهويم و دوريم.

موس هچوک رد ديز هناخ هک مدرکيم هابتشا متسه لحم نيا رد لاس يس هک نم ديوگيم امش ايا هئطخت ار نامدوخ دياب ام ايا. تفر مچنپ هچوک هب تسا نامز هغبان هک اقا نيا نوچ؟! دشابيم نيا يتقو؟! تسا تينانا و رورغ رطاخ هب دنکيم رگا. هن؟! هن اي دنکيم يراک روج نيا؟ مینک ملع هب هک تسا يزيچ نيا. مرادن تينانا نم ديوگيم؟! ديراد تينانا ردق نيا اچ تسا دنمشناد نيا نم هکلب، متسياب مفرح يور مهاوخيم ميوگب هک تسين يزيچ نيا. مراد هبرجت و ماهديسر مراد ربخ هک ماهتفر يردق هب ار ادهچوک.

رب و تفر يتقو هک تسا يثحابم، دشابيم اهاج زا يليخ ديلک اما. تسا هداس راي سب يلاثم نيا لئاسم نيا دروم رد هک يسک اذلف -تسا مهم يليخ نيا- ميهتفر ار ادهچوک مامت، مینکيم تشگ هک دهديم سردآ ياهچوک هب وا هک دمهفيم، دنزيم فرح شلباقم فرط ات، مدرک قيقحت لکش نيا هب رگيد و دنک رارکت دهاوخيم يلو هتفر هک تسا ياهچوک هن اي -دراد ار همه باسح نوچ- هتفرن زونه. ماهتفر ار ادهچوک نيا همه نم اما، نرب ار تفرح ديوگيم، درادن مه ثحب هلصوح.

قيقحت لاج

زا، تسين تسرد نيا هک هديسر نانيمطا هب و تفر ار ادهچوک همه هک تسا يسک لاج، قيقحت لاج مامت ديوگب دهاوخيم و هتفر ار ادهچوک مامت هک تسا باب نيا زا هکلب. تسين تينانا باب دنکيم هابتشا دراد نيا هک دمهفيم دورب رتالاب مه يسک رگا، بخ. تسا حيحص نم ياهفرح.

شيامرف حيصوت رد. دندومرفيم داي اقا جاج. مدرک ضرع نمؤم يارب فلتخم عضاوم رد ار لاثم نيا رگا. [3] دنک يرامش ددع هک درادن يراک نمؤم هک دندومرفيم داي. دمآيم منهذ هب اهلاثم نيا، ناشيا نمؤم دنواخ هب اعقاو هک يياه نآ نيب رد دينيبب و دينک يسررب ار نيمز يور ياهناسنا همه، مینک ربص دياب نم ديوگيم امش ايا؟ تسا مادک اب تيرثکا، دنتسين هک يياه نآ و دنتسه رگا لاثم، دياي رامآ نيا هجيتن دياب! تسين اي تسه ادخ هک ميوگب امش هب مناوتيم نالغف هک دنتفگ دص رد داتفه رگا اما. تسه ادخ ميوگيم مه ام، تسه ادخ هک دنتفگ مدرم دص رد داتفه نآلا. تسين ادخ ميوگيم مه ام، تسين ادخ هک دنيوگب دص رد ۹۹.۹ هک دوش ينامز اي، تسين ادخ، تسه ادخ ديوگيم رفن کي اما تسين ادخ دنيوگيم تيغمج همه هکني اب؟ ديوگيم هچ امش همه نيا. ممهفيم نم طقف ديوگيم هک تسا يروک بصعتم مدآ؟! تسوا تينانا رطاخ هب ديوگيم هکني فرص ايا؟ تسا تسرد نيا. ممهفيم نم هک دنيوگيم وا اهنت اما؛ تسين ادخ دنيوگيم مدرم نم هچ ره ديوگيم نيا؟! تسا لالدتسا نيا، هتفرگ رارق رفن درايليم شش لباقم رفن کي. تسين روج نيا. تسا تسرد، ممهفيم.

هزياج اهنا همه هک هدمآسوبوتا کي هک تسا صخش نيا شلاثم، دينرب لاثم يياج رد ديتساوخ رگا ديز دناديم وا هک يلاج رد، دنچيپيم مچنپ هچوک رد و دنورب ديز هناخ هب دنهاوخيم. دناهتفرگ لبون نم ديوگيم وا؛ يمهف يمين يزيچ وت، نک هئطخت ار تدوخ دنيوگيم اچني رد ايا. تسا موس هچوک رد. مراد ربخ اهنا زا، مدید و متفر هک مراد هبرجت لئاسم نيا رد.

ميورب ادهچوک نيا رد هک تسا نيا، تسا زاي نچ نالغف دنه دومرف ناگرزب هک يتاشيامرف دروم رد هب، مدید ار ادهچوک همه و ميتفر اهنا هارمه هک يتقو. مینک رکف و ميورب ناگرزب نيا هارمه شدوخ فرح يور هک دشاب نيا رس زا هکني هن؛ دسريم رس فرح نيا هک ميسريم نانيمطا. مینکيم هابتشا ميتفر نيا ريغ رگا. تسا نيا هار؛ تسين اه نيا، دتسياب.

رس طقاست لسا رظن هب اما؛ تسا طقاست لسا هک دنیوگیم ناگرزب زا یاهدع ثحب نیا رد مه نآلا
دسریمن رس، دوشیم صخشیم ثحب تشگربوتفر رد هک نآ مزاول، دسریمن

رییخت :هیلوا هدعاق

اریخم، دندش ضراعتم ربخ ود یتقو دراد یعن نام هچ هک تسا نیا منک ضرع ادتبا رد مه اوخیم هچ نآ
؟! دراد یعن نام هچ نیا. دشاب نی مه هیئالقع هیلوا هدعاق لسا و، دشاب تجح نی غمالم یامُدهج

تسا طقاست هیلوا لسا هک دندوب هتخادنا اج نیخاتم ایوگ و میدوب هدناوخ نامدوخ یاه باتک رد ام
[5]. تسین لکش نیا هب مدیدی، میتفر دیتاسا سرد هکنیا زا دعب اما؛ [4]

تسا رییخت هیلوا هدعاق هک دوب نیا ناشفرح لسا، [6] دنداد لوط یلیخ ار رییخت ثحب اقا آج
منکیم ضرع ادعب ار ثحب رانک و هشوگ. دندومرفیم لیصفت و لوط اب الاح

دراد قرف مه اب رتکد ود یاهفرح نوچ. تسا گرم لاح رد ضیرم دندومرفیم، دندزیم لاثم دایز ناشیا
هیناش تیجج ود ره فرح یتقو هک دنیوگیم نیا ار نیئالقع دنتفگیم؟! [7] دریمب میراذگب دیاب
ار هیوناث هدعاق ناشیا هکلب. تسا ود ره طقاست رب هیلوا لسا، دناهدرک ضراعت مه اب و دراد
هطبار نیا رد نیخاتم نوچ مینک ثحب دیاب هتبالا. دنتفرگیم رظن رد یلوا لسا ناوئعهب
دناهدرک تبحص رایسب

لالدتسا

تسا هدشءاشنا هیقیقح هیضق وحن هب هک تسا یلک کی، «لداعال قّص»

یلعف + ینأش تجح ==» ضراعت

و دنتسه «لداعال قّص» نآ قاصم ود ره. تسا یرهق ملسم نب دمحم و هزارز تیاور رب مه نآ قابطنا
قابطنا زج هب یزیچ هک مه [8] هیلعف تیجج. دنداد هینأش تیجج و دنوشیم لعفلاب مه اب ود ره
نم یارب لداع مه نآلا و دیوگب نم هب لداع کی و دسرب نم شوگ هب مه اوخیم نم، تسین یرهق
دندان نیا زا شیب ییانعم تیجج، تسا هتفگ

هب مه نم، نکن ضارعا اهنآ فرح زا دیامرفیم یلوم و هدش لعفلاب ودره هب تبسن «لداعال قّص»
دنتسین وگ غورد اهنآ زا مادکچیه. منکیم ن ضارعا و مهدیم شوگ یلوم فرح

یلحهار مه نآ لح یارب یلوم تروصنیا رد. دوشیم نیرهاظ نب ضراعت، مدرکن درار وا فرح هک الاح
محازت نآ رد اما، دوب مه رهاظ هب ذخا بوج، هن؟ دش عفر رهاظ هب ذخا بوج، دش هک ضراعت ایآ. دهدیم
ذقنا» هب هک مرادن تردق نم، دنتسه ندش قرغ لاح رد رفن ود یتقو هک روطنیم ینعی، دش
منک لمع «رهاظلا ذخ» هب مناوتیم، دروم تیصوصخ رطاخ هب مه اجنیا رد، منک لمع ود ره رد «قیرغلا
؟مینک راک هچ دیاب دوشیم محازت یتقو دراوم رئاس رد. تسا هدش محازت ود ره رهاظ هب ذخا

هماع تیجج هلدا؛ ینأش تجح

تسایمهم ثحب؟هن ای دناه‌دش چراخ هماع تیجج هلدا تحت زا ای آ‌دندش ضراعتم یناش تجج ود یتقو
خیش.دنتسه ضراعتم تایاور لماش مه ضراع‌ت‌لا دنع هماع هلداً اعقاو هک مینک ریرقت روط نیارگا
ینعی،[9]میریگب ار اهن آ‌زا یکی دیاب دش ضراع‌ت یتقو دیوگیم هضیف‌تسم رابخا دنیامرفیم
و درادن اچ‌نیاب یطبر «قساف مک‌ءاج‌نا» مینادیم ام هک نیادع- دنیوگیم هضیف‌تسم رابخا نی
روط نیایا؛دنتسه یدیج یاه لیلد اهنایا-درادن اچ‌نیاب یطبر ءالقع ءاناب هک مینادیم نینچمه
تیبثت امه‌دَحّا یارب ار هیسفن تیجج و تسایجج هماع هلدا نامه هللابند هلدا نیاهکنیایا تسای
؟اریخت ایّاناجچرایالاح؛دندنکیم

لماش و دنتسه دوخ یاجرس راب‌تعا هماع هلدا میتفگ رگا.دینیبب ار نآ تارمٹ دیاب الاح
دیلقت هثحابم رد دیآیم مدای.دنتسه اهنامه هللابند حیجارت و لداعت رابخا،دنوشیم مه نیضراعتم
نیم‌خاص هک تسین یدروم،دنتسه فل‌تخمّالومعم هربخ له هک رطاخ نیاب.دوب رتنشور اهنایا
دیلقت زّوجم هلدا هک دندوب ه‌دومرف ءاملع،فالتخا ترثک نیاب.دنشاب قفتم مه اب هربخ و اوتف
تسایبیجع یلیخ.تسین ءارآ فالتخا لماش

لماش دیلقت هلداًالصا،دش فل‌تخم ءارآ یتقو دندومرفیم اهن آ‌اما،تسه ءارآ فالتخا دراوم بلاغ رد
دید اچ‌کره دنیوگب دع،دندنک زیوجت ار دیلقت هک دراد ءابا ایوگ هک دیدیم ناسنا.تسین نآ
بخ.نک عوجر هربخ هب دندرادن فالتخا هکی‌یاجرد طقف و من‌زیمن فرح نم،دندراد فالتخا هربخ ود
دوب یفاک ود ره تیوربخ زین فالتخا تقو رد هک دوب نیارهاظ هکلب!؟دندرادن فالتخا هک تساجک
[10]دندنک فالتخا مه اب اه هربخ درادن یلاک‌شا و،نک هعجارم هربخ هب تفگیم دیلقت هلدا

فل‌تخم اهربخ و دنروآیم ربخ اه لداع،«لداع‌لا قّ‌دص» دیوگیم لیلد،تسای روط نیمه مه اچ‌نیایا
ضراع‌ت رگا هکنیاهن؛نکب قیدصت وت یلو.دراد یتلع ره مادک ره و تسایماسقا و عاونا،دنوشیم
دیآیم رب عمج ددص رد هک تسای نیاب نآ ندرک قیدصت هکلب،ینک قیدصت میوگیم نرگید دندرک
... و

لماش هماع هلدا هک دشاب تسرد انبم نیارگا.دوریم رانک هماع هلدا هک تفگ ناوتیم نلاحّیایلع
هک مه نآلا،یناش تیجج ود نیاهک تسای نیانآ هدیاف.دراد هدیاف یلیخ نیایا،تسای نیضراعتم
دندراد عنام دنتسه ضراعتم نوچ اما،دیایب مه اهن آ‌هیلعف تیجج هدعاق‌لا یلع دیاب،دناه‌دش ضراعتم
منک لمع اهن آ‌هب من‌ناوتیم نم و دنوش لع‌فلاب تیجج دن‌ناوتیم نم یارب و

تسای هدش چراخ تیجج زاجوجرم هک مینک ادپ عطق دیاب ام س‌پ؛دوب هک اهن آ‌تیجج،دش روج نیارگا

هیلوا هدعاق نییعت هرمت

رظتنم و تسایه‌تسب ام تسد،تفر رانک هماع ی هّلدانآ-هیلوا هدعاق رب انب- هک میوگب رگا ام
هماع هّلداهک میوگیم طقاست ربانب دنزب فرح ام یارب نیضراعتم دروم رد یلوم هک میتسه
ام تسد و دنوریم رانک اهن آ‌همه،دش ضراع‌ت یتقو هنافساتم،نک قیدصت ار لداع هک دنیوگیم
نیایا.ریگب ار اهن آ‌زا یکی هک دیوگیم دیدج لیلد،مینیبب ار دیدج لیلد دیاب اذل.دوشیم هاتوک
؛تسای دید روج کی

هللابند حیجارت و لداعت باب ی هلدا،ریختف ندای هلدا دیوگیم هک تسای نیادید زایرگید عون اما
تجج یاه‌دیج تیجج هب،تسای تجج اهن آ‌زایکی نالا هک نیضراعتم نیربخ و دشابییم هماع هّلدای
.تسای تجج،هیلصا تیجج نامه هب هکلب؛تسین

درادن یا هر مټ چیه، تسه طقاست هیلوا هدعاق مییوگب رگا: دنیوگ یم هک مدید تاملک را یخرب رد تایاور هب تبسن صخش دید و دروخر ب هوحن نآ هر مټ نیرتالاب، دراد یدایز هر مټ هکیلاحرد. [11] زا یکی. تسه ریخت ای طقاست، لصا: مییوگب هک تسه یمهم بلطم یلیخ؟ درادن هر مټ اچ. تسه مینادیم یو دب تجح ار نیانالام هخالاب هک تسه نیان، نآ تار مټ.

میناوخم هق ف لوصا همانگنهرف رد [1]

طقاست صاخ تایاور زا رطن عطق اب لقع مکح هب، لیلد ود لداعت ماگنه، نیضراعت م یلوا هدعاق 1. تسه.

نایم، تسهچ «تارام تیجج رد ضحم تیقیرط» یانبم رب انب نیلداعت م یلوا هدعاق هکنیا رد و «ینیان یازیم»، «یناسارخ ققحم» دننامه رخأتم نویلوصا روهشم: دراد دوجو فالتخا نویلوصا گنهرف)؛ دراد ریخت هب داعتا نویلوصا زا رگید یهورگ اما؛ دنتسه طقاست هب دقتعم «رفظم» (105ص؛ هق ف لوصا همان

دیامرفیم ناشیا. تسه هدرک رایختخا ار ففوت هب لوق هلیسم رد اما، خیش موحر م:

نأ: ینعمب -تارامألالم اهريغ لب رابخألل اقيجج ةلدأ رهاط وه امك -ةيقيرطلال باب نم هانللعج ول اما ناضراعتملال، عقاولا ىلإ هلاصىإ ةبلغل؛ قييرطلال اذه نم هيلى لصوتلاب رما و عقاولا طحال عراشلأل نأل؛ اعم نيقييرطلال كولس عراشلال ةدارا مدعب ملعلل؛ نيمحازتملالي بجاوالا ليبق نم ناريسىال، امهب لمعلال ناكمإ -الاحم -ضرف ول و عقاولا ىلإ نيقييرط نانونكيال، اعطق عقاولال فلالخم امهدحأ، عمجلال ناكمإ ريذقت ىلع هسفن ي نيمحازتملالم نم لكل هتدارا ملعي امك.

عيجم ي ف هب لمعلالاب رما ف، عقاولا ىلإ لاصىإلالبلاغ ربخلال نوك طحال عراشلأل نأ انضرف ول: الثم مل ةيججلال طئارشل ناعماج ناربخ ضراعت اذإف، هريغو هنم لصوملال درفلال ني ب زئاملال مدعل؛ دراوملال كاردإ عراشلال دارأ امهني ب عمجلال نكمأ ول ثيحب، امهنم لك ي ف ءحلصملال كلت ءاقب لقع ي هلثمب هتضراعم مدعب ديقم هصوصخب امهنم لك ي ف ءحلصملال كلت دوجو لب، نيحتلصملال

-هنيعب هملعنال و قييرط اعقاو نيعلمال امهدحأ نأ ینعمب ال، ففوتلاب ذئنيح مكحلل هجتي، انه نم و هادؤم ي ف اقييرط سېل امهنم ائيش نأ ینعمب لب -نيربخ ني ب حيحص ربخ هبتشا ول امك هصوصخب.

هنأب انلق نإ و، هلقباطملال ربخلال لصأللاب ججرن مل نإ ةيملعلال لوصالال ىلإ عوجرلا: هاضتقم و لصأ كانه نكي مل امي ف مالكلال ضرف نم دب الف، -ؤفاكثلا ينعأ -مالكلال دروم نع جرخ ججرم

ريختلال نأ امك، نيقييرط امهونوك مدعل؛ امهنم لك ب لمعلال زاوج ثيحب نم ناطقاستي ف، امهدحأ عم (۳۸-۳۹ص؛ ج۴، لوصألال دئارف). لمعلال بوجو ثيحب نم طقاستلال ىلإ هعجرم

هعجارم هنومن ناونع هب) تسه هدش عقاو تلقلنا و تلقل و ثحب لحم هک یرگید ترابع رد خیش: دیامرفیم (۷۷۰ص، ج۴، لوصالال دئاف روط نیمه و ۳۵۲-۳۴۹ص، ج۸، دئافال رحب هب دیامرف

ي فلالخم ي ف مالكلال انضرف وأ تاججرملالم نم لصألال لعجن مل اذإ ريختلال ىلإ اضيأ ففوتلال عجرم و (۷۶۶ص؛ ج۲؛ لوصالال دئارف)لصألال

دنیامرفی مهربانی را در تَجَهَبِ هَلَلاتِی آمو حرم

ا ر ب ل ط م ن ی ا ج ن ی ا ر د «م ا ق م ل ا ی ف خ ی ش ل ا ت ا م ل ک ت ف ل ت خ ا» : ه ک ت س ا ه ت ش و ن ت ا ر ی ر ق ت ر د ی ک ی ن آ ی ل و ، خ ی ش ت ا م ل ک د و خ ر د د ش ا ب ن ع م ج ل ب ا ق ، ف ا ل ت خ ا ن ی ا ه ک ی ت ر و ص ر د ؛ ا ر ر گ ی د ب ل ط م ر گ ی د ی ا ج ر د و ا ی آ «ر ی خ ت ل ا ی ل ا ف ق و ت ل ا ع ج ر م» ر گ ی د ی ا ج ر د . ی ی ا ج ک ی ر د ه د ش ف ق و ت ه ب ل ی ا ق ه ک ن ی ا ا ب خ ی ش . خ ی ش ت ا م ل ک ی ا ر ب د ش ا د ی پ ع م ا ج ؟ خ ی ش ل ا ت ا م ل ک ت ف ل ت خ ا ت ف گ د و ش ی م

ه ن ا ک ، خ ی ش ل ا ت ا م ل ک ت ف ل ت خ ا ت س ا ه ت ف گ ، ت س ا ه ت ش و ن ر ی ر ق ت ه ک ی ی ا ق ا ن آ ، ح ی ج ا ر ت و ل د ا ع ت ر د ه ت ف گ ، د ا ت س ا س ر د ر د ه د و ب د ر گ ا ش م ه م ه و ا ا ب ه ک ی ی ا ق ا ن آ ، ت ا م ل ک ن ی ب ع م ج ی ا ر ب ه ت ش ا د ن ی ا ه ر ا ج ن و ج . ت ش و ن و د ر ک ن ل و ب ق م ه و ا ؛ س ی و ن ن ه ی ش ا ج ر د ا ر خ ی ش ل ا ت ا م ل ک ت ف ل ت خ ا ن ی ا ر ی خ ه ن ه د و ب ر د ن ا س ن ا ت س ا ر ی خ م ! ر ی خ ه ن ه ک . ت س ا ق ا ف ت ا ن ا ش ر گ ی د م ا ل ک ر ه ا ط ا م ا . ت س ا ف ا ل ت خ ا ن ا ش ر ه ا ط (۱۳۸۷ / ۱۱ / ۱۳ ل و ص ا ج ر ا خ) . ا ج ن آ ؛ ن ی ض ر ا ع ت م ن ی ر ب خ

ه ل ا ق م ۱ ه ر ا م ش ت س و ی پ ه ب ن ی ل و ص ا ز ا ن ی ر خ ا ت م م ا ل ک ر د ه ی ل و ا ه د ع ا ق ی ل ی ص ف ت ی س ر ر ب ی ا ر ب . د ی ا م ر ف ه ع ج ا ر م **ر ا ب خ ا ض ر ا ع ت ر د ه ی ل و ا ه د ع ا ق**

ه ن ی م ز ن ی ا ر د ا ر ی ر ا ص ن ا خ ی ش م و ح ر م ت ا م ل ک د ی ن ا و ت ی م ز ی ن **ه ل ا ق م ن ی ا ۲ ه ر ا م ش ت س و ی پ** ر د . د ی ن ی ب ب

ن ا ی ل ی ع ا م س ا ع ب ط) ه ق ف ل ا ل و ص ا («ر ی خ ت ل ا و ا ط ق ا س ت ل ا ن ی ض ر ا ع ت م ل ا ی ف ه د ع ا ق ل ا» ث ح ب م ر د [2]) ۲۲۷-۲۲۵ ص ؛ ج ۲ ؛

م ه ن ی م ز ی و ر م د ر م ی ه م ه ر گ ا ، د ش ا ب ه ت ش ا د ل ی ل د د و خ د ا ق ت ع ا و ب ه ذ م ت ی ن ا ق ح ر ب ن ا س ن ا ر گ ا [3] ی ا ر ب و م ی ش ا ب م د ر م ع ب ا ت م ی ه ا و خ ب ر گ ا . د ن ک ا ن ت ع ا ا ه ن آ ی ه ت ف گ ه ب د ی ا ب ن ، ی ل ط ا ب ر ب و ت : د ن ی و گ ب ا ر ی ز ؛ م ی ر ی گ ب ا ض م ا ت ق و و ه ب ت ق و و ل ا س ه ب ل ا س د ی ا ب ، م ی ر ی گ ب ا ض م ا م د ر م ز ا د و خ ب ه ذ م ت ی ن ا ق ح ص ۳ ، ج ، ت ج ه ب ر ض ح م ر د) . د ن ر ا د ن ل و ب ق ا ر د ا ع م و ا د ب م ا ل ص ا و ، د ن ت س ر پ ت ب ا ی ر ف ا ک ، ر ش ب ت ی ر ث ک ا (۲۷۱)

ن ی م ه ز ا (ت س ا ل ط ا ب ن آ ر ت ش ی ب) * ل ط ا ب * ه ر ث ک ا ه ک ت س ا ه ت ف گ ه غ ا ل ب ل ا ج ه ن ی ه ر ا ب ر د ه ک ی س ک ن آ ا ی آ ! د ن ر و آ ی م ن ا م ی ا ل ا ح ن ی ا ا ب و د ن ج ا ع ن آ ر ب ا ر ب ر د ه ک د ن ن ا د ی م و د ن ن ی ب ی م ا ر ن آ ر ق ه ک ت س ا ش ا م ق ، م ی ن ی ب ی م ن م ه ا م ، د ن ن ی ب ی م ن ا ه ن آ ا ض ر ف ر گ ا و ؟ ! د ن ن ی ب ی م ن ت ا و ع د و ب ت ک ر د ا ر ه ع ی ش ت ی ن ا ق ح ه م ا ع ی ن ا ه ر ب چ ی ه و د ر ا ذ گ ی م ر ث ا ن ا س ن ا ی ه ی ح و ر ر د ت ی ر ث ک ا و ت ر ث ک ه ن ا ف س ا ت م ؟ ! م ی ن ی ب ب د ی ا ب ن ا ی آ و و د ر ک ی م ت و ع د ی ی ا ج ه ب ی ن ا م ه ی م ی ا ر ب ا ر م د ر م غ و ر د ه ب ن ی د ل ا ر ص ن ا ل م : د ن ی و گ ی م . د س ر ی م ن ن آ ت و ق ه ب ر ض ح م ر د) ! ت ف ر ی م ا ه ن آ ل ا ب ن د ه ب و د ش ی م ش ر و ا ب م ه و ا د و خ س پ س ، د ن ت ف ر ی م و د ن د ر ک ی م ر و ا ب م د ر م (۱۱۶ ص ، ج ۱ ، ت ج ه ب

ه ل ا ق م ۱ ه ر ا م ش ت س و ی پ ه ب ض ر ا ع ت ه ی ل و ا ه د ع ا ق د ر و م ر د ی ل و ص ا ن ی ر خ ا ت م ت ا م ل ک ه د ه ا ش م ی ا ر ب [4] . د ی ا م ر ف ه ع ج ا ر م **ر ا ب خ ا ض ر ا ع ت ر د ه ی ل و ا ه د ع ا ق**

و ض ر ا ع ت ه ی ل و ا ه د ع ا ق ز ا ا د ت ب ا ه ک ت س ا ل ا و ن م ن ی ا ه ب ل و ص ا ی ن و ن ک ی ا ض ف ر د ج ی ا ر ی ث ح ب ل ک ش [5] ز ی ن ه ی ل و ا ه د ع ا ق د ش ه ر ا ش ا د ا ت س ا م ا ل ک ر د ه ک ه ن و گ ن ا م ه . د و ش ی م ت ب ح ص ن آ ه ی و ن ا ت ه د ع ا ق س پ س ه ق ب ا س ت ا م ل ک ر د ن ا د ن چ ، ل ا و ر ن ی ا ه ک ت ش ا د ه ج و ت د ی ا ب ا م ا . ت س ا ط ق ا س ت ن ا م ه ن ی ر خ ا ت م ه ب ط ا ق د ز ن . د ر ا د ن .

خیش بانج زابل بقات تفرگ تروص نامز و ناکم^۱ دج رد هک یصحف هب هجوت اب ،هقف لوصا یاضف رد نادقف تروص رد تسا ضراعت مکح زا ثحب هکلب .درادن هقباس هیوناث و هیلوا هدعاق زا ثحب نویرابخا لباقم رد ،رییخت هب دنلئاق اه نآ هب طاق هکلب نویلوصا روهشم هلئسم نیا رد.حجرت دناهدش فقوت هب لئاق هیمی رحت هه بش هلئسم دننام هک

اب همه هیامام یاملع هک تسا هدوب هیلصا تئارب هب عوجر و طقاست هب لوق مه هماع نایم رد هتبالا دیامرفب تیانعن تاملک نیا هب .دنا هدرک تفلانم نآ

ال امهدحأ لمعلال یف هریخت یضتقی دهتجملال دنن نیینظلل نیلیدلل یأ نیترامأل لداعت **مکح نم مهنم و فالخال لهأ رثکأ هیلع و افلاخم باحصالا نم کلد یف فرعن** هجو لکب حیجرتل نم سألل عم لداعتل لصحی امنإ و هیلصلأا ةءاربلل یلإ عوجرل و **امه طقاستب** (۲۵۰ص ؛ نیدهتجملال ذالم و نیدل ملاعم) عمجلال ناکمإ مدع و ضراعتل دنن الوأ هیلریصملم بوجول

نیقیرفلال نم مطعملل اقافو امهدحأ لمعلال یف دهتجملال ریختی ناثل یلع و

(سینا) لمعلال یف طایتحال و ،یوتفلال یف ذئنیح فقوتل بجی هنأ[یلإ] نییریابخال ضعب بهذ و (۹۷۴ص ؛ ج۲ ؛ لوصأل ملع یف نیدهتجملال

لاوقا فقوتل و طقاستل و رییختل لداعتل یف لصلال لهف ناک فیك و

فرعن ال ملاعملا یف و ضعب نع امك **باحصالا نیب هیف فالخال** ال هنا لیق لب لوالا روهشملا (حاضی) **ةیمامالا نیب دوهعملال** هلجع لوصحملال یف یمظاكال و باحصالا نیب **افالخال هیف** (۱۸ص ؛ لداعتل و حیجرتل یف لبسلال

:تسا لمات و تقد لباق یناهبهب دیحو مالک ،تاملک نایم رد

امهنیب ةرئاد ةججال نأل و ،صللل رییختل لمعلال عمجلال نکمی ال و الصأ حیجرت نکمی مل نإ و **حیجرت ال و**

(۳۲۷ص ؛ نتم ؛ هیلوصأل لئاسرل) لصلأل هاضتقا ام یلإ عوجرل و ،امهحارطا و امهطوقسب :لیق و

ود ره هک نیایاناث و دوجوم تاییاور^۲ الو دنک یم کسمت لیلد ود هب رییخت تابثا یارب ناشی مادک ره هب میریخم سپ تسین یرگیدی رب نیفرط زا یکی یارب حیجرت و دنتسه تجح تیاور باب رابخا ساسا رب طقف هن ناشی الالدتسا یانب هک دوش یم هطحالم .مینک لمع میتساوخ هک تسایهوجو لباقم هطقن رد ناشی مالک هکلب ،دشاب قباطم باحصا هیوناث هدعاق اب هک تسا .دنا هدرک هدافا هیلوا هدعاق یانب ماقم رد نیخاتم

:دیامرف یم نیچ دوخ دج مالک ریرقت ماقم رد دهاجم دیس ،ناشی یهون

ال و رخأل نود صوصخلاب امهدحأ ال و اعم امه ب لمعلال نکمی ال اضراعت نالیلد امهنأ اهنم و صن امك ثحبلا لحملا لماش دحاولا ربخ ةیج یلع لد ام نألل لوأل اما رییختل بجوف امه طاقسإ الب حیجرت رخأل نود امهدحأ لمعلال نألل ثلاثلا امأ و حضاوف ناثل امأ و هرس سدق یدج هیلع ال هنألل سمخال امأ و هرابتعا عرشلال نم تبث ام طاقسإل بجوم امه طاقسإل نألل عبارلا امأ و حجرم (۶۸۲ص ؛ لوصأل حیثافم) هریغ نکمی

:دیامرف یم رییخت دروم رد زین یمق یازرم

٤لدأل ا ي ف رم ام ةطحالامب ،فقوتلاب لوقلا فعض و زعلال دنع رييختلاب لوقلا ةوق كل رهطي و (٢٢٣ ص: ٤، ج ، (ديج عبط) لوصألا ي ف ةمكحمال نيناولل) .اضيأ ةيلقعل

:دنك يم ريرقت هنوگ نيا ار رييخت زين لوصف بحاص

يضا تقم اضيأ وه و اضيأ ضراعتلا دنع ول و اهتيحج ةيعرشلا تارامألا ةيحج يلعل لد ام مومع ةيضا و لك ةيحج مزلتسي رييختلا يلعل امهنم لكب لمعلال بوجو نأل امهب لمعلال ي رييختلا يلعل لد ام يلإ امب لمعلال كرت زواج نييختلا يلعل ال امهنم ةدحاو لك ةيحج ينعم و نييختلا يلعل ال امهنم نأل ةجحلل ال اهدروم يضا تقمب لمعلال بوجو اهانعم ذا ةيحلل ديقي نييختلا يلعل ال انلوقف يرخألا رابتعا ريغ نم ةدحاو لكب ةجحلل قلعت ديرأ نإ و نيغم ريغب همايقي عنتم نيغم فصو ةيحلل ام حيضوت و لاحملاب فيلكتلا مزلي نييختلا يلعل امهنم لك ةيحج ينعم ي ف ناك اهنيعت (٤٣٦ ص ؛ ةيهقلا لوصألا ي ف ةيورغلا لوصلا) ريخمل بجاو لا ي ف هانققح ام بلطي هانررق

زا هن مه نآ ،تسا هدوب هيامام هبطاق لوق ،رييخت هب لوق هك ميباي يم رد تاكن نيا هب هجوت اب هب و هيلوا هدعاق باب زا هكلب .ميا هداد نت نآ هب رابخا رطاخ هب هك يا هيوناث هدعاق و دبعت باب هيلوا هدعاق نيا ديات رد همه تسا هدمآ باب نيا رد مه يتاواور رگا و هماع هلدا تيحج لومش ببس .تسا .

دننام ءاملع زا يخر بلباقم رد هكلب .تسين درفنم لوق ،طقاست هب لوق زين نيخاتم نايم رد .دنتسه رييخت هب لئاق زين يناحور قداص ديس هللاتيآ و تجهب هللاتيآ ،يناوري يلعل الم

امهدحأ رابتعال يضا تقملا مدع عنمن انإ :لاقي نأ نكمي نكل و ،اذه :دسيونيم يناوري موحرم ةنيرق ريصي ناوئعب ال جورخل نكل هلمشي ال طفللل و ماعلا دارفأ نم نكي مل نإ و هناف ؛ددرمل اعقاو نيغم ريغ ادحأ -امهدحأ مركت ال :لاق مث ،نيلجلل مركأ :لاق ول الثم .ناوئعباللا عاقب يلعل يقابلل ادارا ليلبق نم سيل اذه و .نيغم ريغ امهدحأ اضيأ ماركإلا بجاو نأ يلعل ةنيرق كلذ هلقو ناك يقبيل ماعلا دارفأ نم نكي مل ددرمل درفل نإ :لاقي يتح صيصختلاب جراخل جورخ دعب ماعلا نم زاجمل ةنيرق ليلبق نم لب ،جراخل جورخ دعب هتحت

٢٢، لوصالا ملعل ي ف لوصالا) رييختلا وه نيضراعتمل ي ف يلوألا لصلألا نوگي هانيب ام بسحف هراشا نآ هب ٣ هرامش تسويپ رد هك دنتسه رييخت يارجا هون و د هب لئاق ناشيا هتبالا) (٤٣٧ ص (تسا هدش

:دنا هدرک نايب هنوگ نيا زين يناحور هللاتيآ

مل مأم ،رخآلاب لمع ءاوس هب لمعلال بوجو و ،اقلطم امهنم لك ةيحج ربخلل ةيحج ةلدأ قالط يضا تقم نا امهل ةيحلل عراشل لعجي مل هنا ،اعم امهتيحج عانتما نم مدقت ام ةهج نم انملع دق و ،هب لمعي لمعلال مدعب امهنم لك ةيحج ديقي نا نيي و ،اسأر ةيحلل نع اطقسي نا نيي رملأل روديف ،اقلطم يناسارخلل ققحملل دارم لعل و :يناثلل وه نييختمل نا تفرع دق و ،ارييخت ةيحلل تبتثتف رخآلاب (٢٨٨-٢٨٧ ص ٦، ج ، لوصالا هذبز) رييختلا وه يوقالا نا لصحتف...كلذ ناوئعب ال ب امهدحأ ةيحج نم

و :دنيامرف يم رييخت هيحوت ماقم رد يناهفصا موحرم هك تسين فطل زا يلاخ زين هتكن نيا ركذ **عفر - ةمالعلا انخي ش هلمتحي ناك** امك ،نيربخلل لك ةيحج هجو ي ف لاق ي نأ نكمي ام ةياغ هذه (٣٣٢ ص ؛ ٣ ج ؛ (مي دق عبط) ةيافكلل حرش ي ف ةياردلا ةياهن) **هتحب ي ف - هماقم هللا**

رد هيلوا هدعاق هلاقم ٣ هرامش تسويپ هب هنيمز نيا رد املع تاملك هب يلىصفت هعجارم يارب .دنيامرف هعجارم **رابخا ضراعت**

نیا ۴ هرامش تسویپ هب هنیمر نیا رد تجهب هللا تیآ تاملک هب یلیصفت هعجارم یارب [6]
دیامرف هعجارم هلاقم

ریخت هب دنا هداد عوچر مه ار فقوت و دنا هدش فقوت هب لئاق، ضراعت رد هک تسا نیا دیاش [7]
یم اجنیم، تسا فرط نآ: تفگی رگید، تسا فرط نیا نارهت هار تفگی یسک کی رگا دینک ضرف
ثلاث یفن، نیرمالا دجا تیفشاک، تساریخم، رگید هن؟! دنروخب ار واه گرگ هک بش ات دتسیا
و ریخت هب تسا هدرک ریسفت ار فقوت. دراد ییاج کی خیش، میوشب دیاب فقوتم، بخ، تسا
اجنیمه، دنک یم رایتخا ار رگید یکی، دنک یم رایتخا ار ثلاث، دنک یم رایتخا ار اه نیا زا یکی
ییات ود نیا ار نیرمالا دجا دیاب ارهق، دسر یمن اج چیه هب، تسا ثلاث شدوخ، دوشب بش ات دنم
هک ینآ، تسا کوکشم، نیا صوصخ و نیا صوصخ، تسا ینیقی نیرمالا دجا تیفشاک مه اب
میریگ یمن ار نآ تسا کوکشم شتیشاک هک ار نآ میریگ یم ار نآ، تسا ینیقی شتیشاک
نآ ای مینک رایتخا ار قیروط نیا هک نیا رد میریخم؟ مینک یم راک هچ، تسا لثم هب ضراعم نوچ
(۱۳۸۷/ ۱۱/ ۱۳ خیرات، تجهب هللا تیآ لوصا جراخ سرد)، مینک رایتخا ار قیروط

نیفقوتم مہارن اناف كلذ یلع ءالقعل و فرعلاءاب نا وه و ، (هر) یدزیلا ققحملا هدفأ ام :ینثالا
یف تاقثلا لوق فلثخا و الثم دادغب یلإ باهذلا دارا نم ناف مہدنع اہب لومعملا مہقرط ضراعت دنع
رمألا هل نیبتي یتح كلذ دنع فقوتي هیلإ قیروطال نیعت

ةحلصملا دوجو و ملعلاباب دادسنا ءروص یف ءالقعل و فرعلاءاب نا یف ءهشب ال هنا :هیف و
ج ، لوصالا هدبز)، لمعلایف مہنم دجا فقوتي ال و ، نیقیروطال دجاب لمعلایلع دصقملا یف ءمزلمل
(۲۸۴-۲۸۵ ص، ۶)

زا دوصقم هک اچ، درادن یتافانم ندوب یلعف اب ضراعتم تیاور ود نتشاد هینأش تیجج [8]
لباقم رد هتفر راک هب تینأش نکل تسا یرهق قابطنا یانعم هب تیلعف، ماقم نیا رد تیلعف
ناوتیم « **رابخا ضراعت رد هیلوا هدعاق** » هلاقم رد ار تیلعف یناعم، تسا ثعب یانعم هب تیلعف
درک یریگی.

و تسا هدش دوجوم لداعلا قّدص یتوبث عوضوم دنداد ربخ ام هب لداع ود هک نیا ضحم هب، لوا ماقم رد
مردان ار ود ره قیدصت ناکما نم و دنده یم ربخ ود ره یتقو امدنک یم ادیپ عوضوم مکح ود ره
یرگید رب ار یکی دیاب و دنمحازتم مه اب لیلد ود هکلب، تسا یفتنم مود یانعم هب تیلعف
مهدب حیجرت.

نأ ال، نیقیروطال ثیح نم رابخألاب لمعلابوجو یضتقم یف ءدعاقلا هیضتقت ام[فقوتلا] اذه [9]
ج۴؛ لوصألا دئارف) حج رمل دقف عم طقاسلا مدع یلع تلددق ءرتاوتملا لب ءضیفتسملا رابخألا
(۳۹ ص؛

هک انعم نیا هب دوش یم مه ضراعت لمأش هزّوجم ءلدا هک دوب نیا مدرک ضرع نم هک یریخت [10]
فالثخا مه اب دراوم بلاغ هک، فالثخا دروم رد دنراد فالثخا هکنیا اب: دیوگب دهاوخ یم زّوجم لیلد
زیچ اه هد و لیهست و تلوهس رطاخب، تسا ندوب زّیخم سفن رد یوناث ناوئع هب تحلصم، دنراد
لامتحا کی ناوئع میوگ یم ار ئلک دوصقم و هدیآلعف نم، مینک ادیپ میدرگب دیاب هک رگید

عقاو و تسا تیقیروط نوچ هک تسنیا ناشنایب دنناد یمن یراج ضراعت دروم رد ار ءلدا هک یناسک
نیا، دنیوگ یم مه دض هکنآ لاج و، نک هعجارم ود ره هب: تفگی دوش یمن، تسین رتشیب یکی
یتقو: میوگب اچ، درادن یلکشم هک دنک یم ریوصت ار بلطم توبث منک یم ضرع نم هک ینایب

هک شتوبث؟ دنیوگب دوش یم ن ارچ؟ مینک هعجارم اهنآ هب دوش یم ن رگید دش فل تخم ناشل اوکا
نیا عدر یارب مه یده اش چی ه، تسه مه شیالتبا ترثک، تسه لیلد هک مه شتابثا دردن لاکشا
(۶۱ هسلج، دیلقتل و داهتجالا باتک؛ هق جراح سرد). میرادن

ن: یضراعتمل یف ةیوناثلل ةدعاقلا یضتقم [11]

حضّتا دق و، نیضراعتمل مکح یف ةیلّوألل ةدعاقلا هیضتقت ام نایب قباسل لصفلا یف مّدقت
ةیقیرطل یلع ءانب طقاستل یضتقت اهنآ.

قباسل لصفلا یف مّدقت ام اذه.

ةیوناثلل ةدعاقلا هیضتقت ام نایب هیف داریف لصفلا اذه امأ و.

نع رظنلا عطقب نیضراعتمل یف ةدعاقلا هیضتقت ام مکح نایب ةیلّوألل ةدعاقلا نم دارملا و
رابخألل ةطحال ملب نیضراعتمل مکح نایب ةیوناثلل ةدعاقلا نم دارملا امنیب، ةیجالعل رابخألل
ةیجالعل.

ام دعب ةیلّوألل ةدعاقلا نایب یف ةدئافلا ام هنأ وه و، فنصملا خیشلل یلع لاکشا ةّجوتی انه نم و
نإ؟ ةیجالعل رابخألل هیضتقت ام ةطحال میأ، ةیوناثلل ةدعاقلا هیضتقت ام ةطحال مهملا نأ ضرف
ةیافک). یلعات ؤللأ اش نإ دعب امیف هیل ریشنس امک ؤرس سّدق هیلع لّجستی لاکشا اذه
(۴۳۳ ص؛ ۵ ج؛ یناثلل اهبولسا یف لوصألل)

، نائفئا طتدرو هنإ: لوقن رابخالا و عامجالل نیضراعتمل طقاست مدع میلست دعب هنأ: هتصالخ و
امهادح میدقت نکمی مل نإف، حّجرملل دجالل میدقت موزل یلع یرخألل و، ریخیتل یلع تلد امهادح
ةمدقتمل ةثالثل هوجلل تاخّجرملل دجالل اب ذخالل میدقت مزلیف

هقیلعتل یف و:

ناقیلعت انه دجوي (۱)

یه و، رابخالا ینعأ، ثلثل هجولاب حّجرملل دجالل میدقت موزل تابثال ؤرس سّدق کّسمت دق هنإ - ۱
اخّجرم ةضراعتمل فرط لعلل ینعم ال و، ةضراعتمل فرط ضرفل بسح.

حّجرملل دجالل ربخالل ذخالل مزلی اهنیب امیف ةیجالعل رابخالا ضراعت دنع هنأ ؤرس سّدق رکذ ۲-
ةدئافیأ دوعت ال اذه یلع ءانب هنإ: لاجملا اذه یف هل لوقن و، ةمدقتمل ةثالثل هجولل هج نم
رابخالل ضراعت دعب یّتح اهب عفتنن مل ذإ، قباسل لصفلا یف اهسّسأ یتل ةیلّوألل ةدعاقلا
ةدعاقلا اضتقال سیل و ةثالثل هجولل لجال حّجرملل دجالل ربخالل ذخالل انخّجرتی، ةیجالعل
(۴۳۵-۴۳۶ ص؛ ۵ ج؛ یناثلل اهبولسا یف لوصألل ةیافک). کلذ یضتقت ال اهنإف، کلذل ةیلّوألل